

על בושָה, תיקון ותקווה

דוד הראל

דברים שנאמרו במפגש תומכים של "היוזמה הדמוקרטית המשותפת" בכפר קאסם

25/6/2019

ערב טוב, תומכות ותומכים יקרים.

אני רוצה לדבר בקצרה על בושה, על תיקון ועל תקווה.

אז ככה: אני פשוט מתבייש. בְּמָה, אתם שואלים? הבה נתחיל מלמעלה
"בְּגָדוֹל הַחַל וּבְקֶטֶן כָּלָה".

אני מתבייש במדינות העולם, שמסתכלות מנגד, מקבלות – מי באופן פעיל
וקולני ומי בשתיקה רועמת – את התנהלותה האיומה של ישראל בשטחים
הכבושים ובתוככי הקו הירוק, ואינן חושבות כלל על הפעלת לחץ אמיתי
ויעיל כדי להביא לשינוי.

אני מתבייש קשות במדינה שלי/שלנו, ובעיקר ברשות המבצעת שלה –
הממשלה -- אשר בגרסותיה השונות אחראית לאותו כיבוש שנמשך כבר
52 שנים, וכן לדיכוי ולאפליה הבלתי נסבלת של החברה הערבית
בישראל.

אני מתבייש ברשות המחוקקת, דהיינו בכנסת ישראל: בחוקים האיומים
שכבר נחקקו על ידה, ובאלה שמתוכננים לנו בעתיד;

אני מתבייש – ואומר זאת בזהירות הראויה – גם בחלקים מהרשות
השופטת, אשר לאורך השנים נתנו ידם לכל אלה, ואשר במקרים רבים
עזרו להכשיר את הזחילה הברורה לאפרטהייד ואת שרץ ההתנחלויות,
ובכך תרמו תרומה משמעותית למצב הנוכחי;

אני מתבייש באותן מפלגות אופוזיציה שעסוקות בריבים, בקרבות פנימיים, ובמיסוס עמדות כדי לקושש קולות, ואשר מועלות באופן שאין לסלוח עליו בתפקידן העיקרי, שהוא מלחמה ללא פשרות נגד מה שקורה, בשילוב עם משנה סדורה ונחרצת של עקרונות, תכניות, ודרכי פעולה נועזות להבאת שינוי מן הקצה לקצה;

אני מתבייש נואשות בראש הממשלה נתניהו – איש ריב ומדון, מסית ומדיח, מושחת, כוחני וחסר גבולות, איש רע! – וכן באשתו ובבנו, ובאנשיו ומקורביו, מלחכי פנכתו, ו...סליחה, מלקקי עכזו.

ואם נעבור לרגע לפן האישי, אני מוצא את עצמי מתבייש בלא מעט אנשים ספציפיים הקרובים אלי – כולל כמה בני משפחה – שתומכים במוזכרים למעלה בכל לב, ואשר בחלקם גם גרים מעבר לקו הירוק, דבר שבחיי האישיים גורם לדיסוננס יומיומי מדכא בין אמונתי העמוקה לבין מה שקורה בסביבתי הקרובה.

ואני מתבייש, ואומר זאת באמת כאב גדול, בחלק מפועלו של אבי היקר זכרונו לברכה, שמלבד היותו חוקר ספרות מן השורה הראשונה ואיש רוח רגיש ומעמיק, היה גם ממייסדי התנועה למען ארץ ישראל השלמה ב-1967 ומהוגי הדעות המרכזיים שלה. לתנועה הזאת היה תפקיד מכריע בהקמת מפעל ההתנחלויות ובהעמקת הכיבוש.

אך בהזכירי את כל אלה אין לי כלל וכלל כוונה להטיל את כל האחריות על העולם, על הממשלה, על נתניהו, או על הבית שגדלתי בו. האמת היא שאני מתבייש בעיקר בעצמי:

אני מתבייש על כך שבמשך שנים רבות מאד לא נקפתי אצבע כדי לתקן את המעוות; לא נלחמתי, לא כתבתי, לא צעקתי, לא הפגנתי ולא מחיתי; נאדה. אפילו לא התווכחתי עם אנשים בפרלמנטים של יום שישי. פשוט המשכתי בחיי, כאילו כלום, כשמסביב הוּמָה הסער והספינה מְחֻשֶׁבֶת להישבר.

אני מתבייש על שהייתי שבוי במשך עשרות שנים בקונספציה הציונית-דתית-ימנית שספגתי בבית ובחלקים ממערכת החינוך הממלכתית-דתית (כן אפילו אז; והיום, כמובן, המצב שם הרבה, הרבה יותר גרוע וקיצוני). עשיתי טונה של מילואים בכל מקום ואתר בלי לשאול שאלות, והסתובבתי לי בכיף בשטחים. גרוע מכך: לא עשיתי מאומה כדי להתקרב ולהכיר את החברה הערבית בתוכי ישראל, את מנהגיה, את שפתה ואת תרבותה, שלא לדבר על הכרת קשייה ובעיותיה.

הרבה סיבות טובות להרגיש בוש ונכלם...

אך בעשור האחרון, עם מעט הכח שיש לי, ובכל זמן שאני מצליח למצוא בתוך ים החיים, אני מנסה לעשות מעין תיקון, בכל מיני דרכים ובכל מיני מסגרות. ולו רק תיקון צנוע ומוגבל.

והביטוי המשמעותי ביותר של ניסיון התיקון הזה נמצא פה, ביוזמה הדמוקרטית המשותפת, אשר נפלה בידי הזכות הגדולה לייסדה במשותף עם ברוריה בקר הנפלאה, ולעזור לה להוביל אותה ביחד עם ת'אבת אבו ראס ויאיר צבן ששמעתם זה עתה, ועם עוד קבוצה קטנה של אנשים ונשים נהדרים ונהדרות.

המפגש הזה היום אתכם, קהל התומכים ביוזמה, משרה תקווה גדולה. אתם ההוכחה שיש תקווה לתיקון אמיתי, לשינוי, ליישור, ולתפנית דרמטית; זו תקווה לרוח חדשה, שוויונית וצודקת; תקווה לשיתוף פעולה אמיתי בין כל חלקי החברה האזרחית במדינתנו – ערבים ויהודים כאחד – שתשתקף בבוא היום גם במבנה הפוליטי ובהנהגת המדינה. פשוט כך.

והערה פרקטית: איני מאמין בפתרונות בזק. מה שאפשר לעשות עכשיו, נעשה, אבל לא קמנו כדי לדחוף מפלגה מסוימת או אנשים מסוימים, ובטח שלא בחופזה, ובגלל בחירות שנכפות עלינו בטווחים של חודשים ספורים.

צריך אורך רוח, נשימה ארוכה, מיקוד, עקביות ונחרצות, והשינוי בוא יבוא!

אינשאללה.